

**„Standardy Ochrony Małoletnich
Przed Krzywdzeniem”
obowiązujące w Liceum Ogólnokształcącym
im. Bohaterów Powstania Styczniowego
w Małogoszczu**

SPIS TREŚCI:

1. Podstawy prawne.
2. Wstęp.
3. Rozdział 1
Podstawowe terminy.
4. Rozdział 2
Procedura kontroli pracownika przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi.
5. Rozdział 3
Rozpoznawanie i reagowanie na czynnika ryzyka krzywdzenia dzieci.
6. Rozdział 4
Sposób reagowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone.
7. Rozdział 5
Zasady zapewniające bezpieczne relacje w szkole. Relacje uczeń - pracownik szkoły, uczeń – uczeń.
8. Rozdział 6
Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka.
9. Rozdział 7
Zasady ustalenia planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.
10. Rozdział 8
Zasady bezpiecznego korzystania z mediów elektronicznych i Internetu na terenie szkoły.
11. Rozdział 9
Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku małoletnich.
12. Rozdział 10
Zasady bezpiecznego korzystania z internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy.
13. Rozdział 11
Zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich.
14. Rozdział 12
Postanowienia końcowe.
15. Rozdział 13
Procedura postępowania - agresywne zachowania ucznia w szkole lub przypadki tzw. fali.

16. Rozdział 14

Procedura postępowania - dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.

17. Rozdział 15

Procedura postępowania - naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych/wizerunku dziecka bądź pracownika szkoły.

18. Rozdział 16

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

19. Rozdział 17

Procedura postępowania w przypadku zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu ofiarą czynu karalnego.

20. Rozdział 18

Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu sprawcą czynu karalnego.

21. Rozdział 19

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia prostytucji.

22. Rozdział 20

Procedura reagowania na cyberprzemoc.

23. Rozdział 21

Procedury postępowania w przypadku rozpowszechniania przez ucznia pornografii w szkole.

24. Załączniki:

- Nr 1 – Oświadczenie o zapoznaniu się nauczycieli ze Standardami Ochrony Małoletnich
- Nr 2 – Notatka służbowa
- Nr 3 – Dokumentacja procedury interwencyjnej
- Nr 4 – Wniosek o wgląd w sytuację dziecka / rodziny
- Nr 5 – Monitorowanie i weryfikowanie procedur ochrony małoletnich – badanie ankietowe
- Nr 6 – Formularz „Niebieska Karta”
- Nr 7 – Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

PODSTAWY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483).
2. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dnia 23 grudnia 1991 r.).
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2023 poz. 900).
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304).
5. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535).
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. 2023 poz. 984).
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz.U. 2024 poz. 17).
8. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1610).
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 września 2023 w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty” (Dz.U. 2023 poz. 1870).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2023 poz. 1798).
11. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781.)

Wstęp

Podstawową zasadą i priorytetem wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu oraz osoby współpracujące ze szkołą, jest działanie dla dobra każdego dziecka i w jego najlepszym interesie.

Nasze liceum zapewnia poczucie bezpieczeństwa wszystkim uczniom. Nie ma w niej akceptacji na przemoc i nietolerancję. Tu każdy czuje się doceniony i zaakceptowany. To miejsce, w którym każdy uczeń otoczony jest opieką dostosowaną do jego potrzeb psychofizycznych i jest chroniony przed krzywdzeniem ze strony rówieśników i dorosłych. Wszyscy pracownicy szkoły traktują ucznia z szacunkiem, dostrzegają jego potrzeby i niosą pomoc. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników szkoły wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie, a pracownicy realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, statutu szkoły, wprowadzonych regulaminów oraz powierzonych im kompetencji określonych w zawartych indywidualnych umowach oraz zakresach czynności. Wszelkie działania wobec ucznia podejmowane są zgodnie z zobowiązującymi przepisami prawa oraz wewnętrznymi uregulowaniami szkoły.

Rozdział I

Podstawowe terminy

§ 1.

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- 1) dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu
- 2) pracownikach szkoły – należy przez to rozumieć wszystkich nauczycieli i pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w szkole na podstawie umowy o pracę, a także umowy cywilnoprawnej, wolontariatu lub osoby odbywające staż;
- 3) osobach współpracujących ze szkołą – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zleczone na terenie szkoły na mocy odrębnych przepisów np. pracowników instytucji i firm wspierających szkołę, wolontariuszy, stażystów, praktykantów;
- 4) dziecku lub małoletnim – należy przez to rozumieć każdego ucznia do ukończenia 18. roku życia;
- 5) opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć jego rodzica lub opiekuna prawnego, którym jest również rodzic zastępczy;

- 6) krzywdzeniu dziecka – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu szkoły, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- a) przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu;
- b) przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać;
- c) przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);
- d) przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania;
- e) zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;
- f) przemoc rówieśnicza – to bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych), słowna (przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii), relacyjna (wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek), cyberprzemoc (nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie wiadomości oraz komentarzy; umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie);

- 7) przemoc domowej – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 8) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemoc domowej.
- 9) świadku przemoc domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemoc domowej lub widziała akt przemoc domowej.
- 10) zgodzie rodziców – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka, jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami, należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
- 11) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich lub koordynatorze – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora szkoły pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;
- 12) osobie odpowiedzialnej za Internet – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez dyrektora szkoły pracownika, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie
- 13) zespole interwencyjnym – należy przez to rozumieć zespół powołany przez dyrektora szkoły w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka. W skład zespołu mogą wejść: dyrektor, nauczyciele z grupy dziecka, psycholog, pedagog szkolny, pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka;
- 14) danych osobowych ucznia – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu

Rozdział II

Procedura kontroli pracownika przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi

§ 2.

1. Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Małogoszczu, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z

wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania niezbędnych informacji.

2. Rekrutacja nauczycieli odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Karta Nauczyciela:

a) kandydat do zatrudnienia na stanowisku nauczyciela/wolontariusza musi spełniać następujące warunki:

- posiadać obywatelstwo polskie (wymóg ten nie dotyczy obywateli państwa członkowskiego UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego EFTA - strony umowy o EOG),
- mieć pełną zdolność do czynności prawnych i korzystać z praw publicznych,
- nie może toczyć się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne,
- nie być skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- nie być prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania do pracy w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną wydalenia z pracy,
- posiadać kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska (art. 10 ust. 5 Karty Nauczyciela,
- przedłożyć informacje z Krajowego Rejestru Karnego informacji o niekaralności pozyskanej przez kandydata na jego koszt

b) dyrektor jest zobowiązany sprawdzić dane pracowników, wolontariuszy, innych osób współpracujących z daną jednostką w:

- Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych,
- Rejestrze Sprawców Przepisów na tle Seksualnym - rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze,
- Rejestrze publicznym.

3. Rekrutacja pracowników administracji i obsługi odbywa się na zasadach określonych w ustawie o pracownikach samorządowych i przepisach wykonawczych oraz obowiązku weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Rejestrze Sprawców Przepisów na tle Seksualnym.

Rozdział III

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 3.

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich uczniów, takie jak:
 - 1) uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
 - 2) uczeń kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
 - 3) uczeń jest głodny;
 - 4) uczeń nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.;
 - 5) uczeń nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - 6) uczeń ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
 - 7) podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń/wychowanek często je zmienia;
 - 8) pojawia się niechęć do lekcji wychowania fizycznego – uczeń nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - 9) uczeń wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
 - 10) uczeń cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - 11) uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się itp.;
 - 12) uczeń ma poczucie winy;
 - 13) uczeń ma wysoki poziom lęku, fobie;
 - 14) uczeń ma niską samoocenę;
 - 15) uczeń ma reakcje nerwicowe, np. tiki, obgryzanie paznokci, wrywanie sobie włosów czy brwi;
 - 16) uczeń odcina się od emocji – w różnych sytuacjach zachowuje się tak, jakby nic nie czuło;
 - 17) uczeń jest nerwowy, zły, płaczliwy bez konkretnego powodu;
 - 18) uczeń osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;
 - 19) uczeń ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
 - 20) uczeń żywa środków psychoaktywnych;

- 21) uczeń nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego);
 - 22) uczeń boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu;
 - 23) uczeń ucieka z domu;
 - 24) nastąpiła nagle i wyraźna zmiana zachowania ucznia;
 - 25) uczeń mówi o przemocy;
 - 26) występuje wysoka absencja ucznia na zajęciach, w tym częste zwolnienia z zajęć
 - 27) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
 - 28) uczeń jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
 - 29) u ucznia obserwuje się zachowania masturbacyjne, zachowania seksualne;
 - 30) u ucznia obserwuje się wypowiedzi dotyczące seksualności, nadmierne zainteresowanie seksualnością, wulgarne wypowiadanie się na tematy z nią związane;
 - 31) u ucznia obserwuje się odgrywanie przemocy seksualnej;
 - 32) u ucznia obserwuje się zachowania o charakterze prostytutki;
 - 33) u ucznia obserwuje się wycofanie się, izolowanie od grupy rówieśników;
 - 34) u ucznia obserwuje się zachowania agresywne wobec rówieśników;
 - 35) u ucznia obserwuje się zachowania opozycyjno – buntownicze;
 - 36) uczeń stosuje przemoc wobec innych,;
 - 37) uczeń przejawia zachowania ryzykowne
2. Pracownicy szkoły znają rodzaje cyberzagrożeń, które mogą przybrać formę:
- 1) Kontaktów z nieodpowiednimi treściami:
 - a) cyberpornografia,
 - b) cyberprostytycja (w tym także sexting prowadzący do osiągnięcia korzyści materialnych),
 - c) treści propagujące niezdrowy tryb życia,
 - 2) Niebezpiecznych działań: cyberprzemoc, sexting, samobójstwa z inspiracji i pod wpływem sieci (w tym samobójstwa transmitowane na żywo w internecie, samobójstwa pod wpływem upokorzenia, czy gnębienia doznanego w sieci, instruktaże dla samobójców, a także internetowe pakt samobójcze).
 - 3) Niebezpiecznych kontaktów:
 - a) uwodzenie dzieci online (child grooming),
 - b) cyberpedofilia,
 - c) naruszanie prywatności (cyberstalking),

- d) zagrożenia o charakterze seksualnym (sexting, cyberseks),
- 4) Zespołu uzależnienia od internetu oraz od relacji społecznych budowanych i podtrzymywanych w sieci.
- 5) Cyberprzestępczości i nieuczciwości w sieci, zagrożeń związanych z bezpieczeństwem danych przechowywanych w internecie:
 - a) fałszywe lajki i pliki cookies zawierające szkodliwe oprogramowanie,
 - b) fałszywe witryny i wyłudzenia danych,
 - c) ataki hakerskie na serwisy społecznościowe,
 - d) tabnabbing (fałszywe witryny internetowe, podszywające się pod inne serwisy),
 - e) clickjacking (maskowanie odnośnika w celu skłonienia użytkownika do kliknięcia w link podsunięty przez przestępcę),
 - f) zagrożenia dla systemów mobilnych.
- 3. Jeżeli z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania rodziców to:
 - 1) rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń ucznia;
 - 2) rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
 - 3) rodzic (opiekun) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża, strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
 - 4) rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie, jest nadopiekuńczy, zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego;
 - 5) rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
 - 6) rodzic (opiekun) często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
 - 7) rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
 - 8) rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
 - 9) rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
 - 10) rodzic (opiekun) wypowiada się niespójnie;
 - 11) rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;

- 12) rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa;
- 13) rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
- 14) rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Rozdział IV

Sposób reagowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone

§ 4.

1. Pracownicy szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci i objawy krzywdzenia uczniów. Obserwując zachowania małoletnich, analizują ich przekaz werbalny i niewerbalny mogący wskazywać na doznanie krzywdy.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownik szkoły zapewnia małoletniemu bezpieczeństwo i wsparcie.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownik szkoły podejmuje rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.
4. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy. Jeżeli zagrożone jest życie i zdrowie dziecka, wzywa pogotowie ratunkowe i policję oraz postępuje zgodnie z zaleceniami służb.
5. Wszyscy pracownicy szkoły, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęli informacje o krzywdzeniu ucznia lub inne informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. Wszyscy pracownicy szkoły znają i stosują zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi.
7. W sytuacji krzywdzenia małoletniego ze strony pracownika szkoły, świadek zdarzenia zobligowany jest do zwrócenia uwagi pracownikowi oraz zgłoszenia incydentu dyrektorowi szkoły.
8. W razie potrzeby dyrektor interweniuje przepisami prawnymi kodeksu pracy.

9. Pracownicy szkoły monitorują sytuację i dobrostan ucznia.
10. W przypadku uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia dziecka, braku postępów w poprawie sytuacji dziecka, nasileniu się objawów krzywdzenia, zostaje wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” (załącznik nr 6) lub złożony wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny dziecka (załącznik nr 4).

§ 5.

Zasady prowadzenia rejestru

1. Każde zgłoszenie wymaga wpisu do rejestru zdarzeń (załącznik nr 7).
2. Rejestr zdarzeń przechowywany jest zgodnie z obowiązującą w szkole instrukcją.

Rozdział V

Zasady zapewniające bezpieczne relacje w szkole.

Relacje uczeń - pracownik szkoły, uczeń - uczeń

§ 6.

Relacje i komunikacja

1. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Liceum Ogólnokształcącego im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Pracownicy traktują ucznia z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiegokolwiek formie;
2. Pracownicy szkoły znają i stosują zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi ustalone w szkole na podstawie obowiązujących przepisów prawa, statutu, regulaminu pracy i innych przepisów wewnętrznych, w szczególności:
 - 1) relacja z uczniami powinna być profesjonalna, komunikaty bądź działania wobec ucznia powinny być odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i zrozumiałe dla ucznia oraz sprawiedliwe wobec innych uczniów;
 - 2) pracownik szkoły wysłuchuje ucznia i stara się udzielić mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i jego wieku;
 - 3) nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym, przemocowym, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;

- 4) kontakty z uczniami powinny być nacechowane szacunkiem, cierpliwością, wyrozumiałością, powściągliwością, życzliwością, dbałością o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne konkretnego ucznia i uczniów pozostałych;
 - 5) nie wolno stosować grózb, zastraszać i przymuszać;
 - 6) nie wolno dziecka zawstydząć, upokarzać, obrażać, lekceważyć;
 - 7) nie wolno na ucznia krzyczyć w sytuacji innej niż wynikającej z zachowania bezpieczeństwa;
 - 8) zakazane jest ujawnianie osobom nieuprawnionym informacji poufnych, wrażliwych związanych z małoletnim i jego rodziną, między innymi: wizerunku małoletniego, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej – należy dbać o poufność i ochronę informacji dotyczących ucznia
 - 9) podczas indywidualnych rozmów z uczniem, należy zadbać aby czuł się bezpieczny;
3. Pracownik szkoły reaguje na wszelkie formy przemocy i nietolerancji wśród małoletnich w sposób stanowczy z zastosowaniem zasad konstruktywnej krytyki nie dopuszczając do eskalacji niepożądanych zachowań.
 4. Należy zapewnić uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wychowawcy, pedagogowi, psychologowi, dyrektorowi lub wicedyrektorowi.
 5. Decyzje dotyczące ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych uczniów.
 6. Uczeń ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
 7. Decyzje podejmowane wobec małoletniego powinny być przez niego znane i w miarę możliwości brane pod uwagę jego oczekiwania.
 8. W przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy dyrektora, wicedyrektora, psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego).
 9. Kontakt poza godzinami pracy z uczniami jest co do zasady zabroniony.
 10. Spotkania z uczniem lub jego opiekunem powinny odbywać się na terenie szkoły. Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania.
 11. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z uczniem, opiekunem lub też nauczycielem poza godzinami pracy szkoły, dozwolone są środki:
 - 1) służbowy e-mail;

- 2) dziennik elektroniczny;
 - 3) telefon służbowy;
 - 4) służbowy komunikator (np. Microsoft Teams).
12. Jeśli pracownik musi spotkać się z uczniem poza godzinami pracy szkoły (lub jego opiekunem), wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrekcję szkoły, a opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.
13. W przypadku, gdy pracownika łączą z uczniem lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

§ 7.

Zasady bezpiecznych kontaktów fizycznych

1. Fizyczny kontakt z małoletnim uczniem może wynikać z odpowiedzi na jego potrzeby w danej sytuacji stosownie do wieku i jego rozwoju. Zawsze powinien być jawny, a pracownik szkoły powinien móc się z niego wytłumaczyć;
2. Kontakt fizyczny pracownika szkoły z uczniem nigdy nie może być ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy;
3. Każde przemocowe zachowanie wobec małoletniego ucznia jest niedozwolone.
4. Pracownikowi szkoły nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia;
5. Nigdy nie wolno dotykać małoletniego ucznia w sposób, który może być uznany jako niestosowny;
6. Nie wolno stosować wobec ucznia zachowań nacechowanych przemocą fizyczną, chyba że jest to niezbędne w sytuacji, w której uczeń zagraża sobie lub innym;
7. Ucznia nie wolno bić, popychać, szturchać, szczypać;
8. Należy zachować szczególną ostrożność szczególnie wobec małoletnich uczniów, którzy doświadczyli krzywdzenia fizycznego lub wykorzystania/nadużycia seksualnego. W takiej sytuacji pracownik szkoły zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.
9. W kontakcie z małoletnim uczniem konieczne jest postawienie granic wyznaczających zachowania ucznia w stosunku do pracownika szkoły;

10. Podczas wycieczek szkolnych niedopuszczalne jest przebywanie pracownika szkoły sam na sam w pokoju z uczniem;
11. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika szkoły z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:
 - a) udzielenie pierwszej pomocy w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia;
 - b) w sytuacji, w której uczeń zagraża sobie lub innym (np. mocne przytrzymanie, obezwładnienie)
 - c) asekuracja i pomoc uczniowi przy ćwiczeniach podczas zajęć wychowania fizycznego;
 - d) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń lub jego opiekun wyrazi zgodę;
 - e) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
 - f) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się.

§ 8.

Zasady równego traktowania

1. Pracownik szkoły zobowiązany jest do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
2. Należy doceniać i szanować wkład w podejmowane działania uczniów, a nie tylko efekty;
3. Należy traktować z równością wszystkich małoletnich uczniów bez względu na płeć, pochodzenie, wyznanie, światopogląd oraz status społeczny rodziny;
4. Nie należy faworyzować uczniów z jakichkolwiek przyczyn;
5. Nie wolno podawać małoletnim uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków psychoaktywnych ani używać ich w obecności uczniów oraz promować w mediach społecznościowych;
6. Nie wolno udostępniać szkodliwych treści o charakterze erotycznym bądź pornograficznym lub zawierającym elementy przemocy. Nie wolno ich oglądać w obecności małoletnich uczniów ani udostępniać czy popierać w prywatnych mediach społecznościowych

§ 9.

Zasady organizacji wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami

1. Małoletni z niepełnosprawnościami otoczeni są szczególną ochroną szkoły; organizuje się dla nich zajęcia stosownie do ich potrzeb i możliwości, zgodnie z przepisami prawa;
2. Szkoła podejmuje wszelkie działania aby uczniowie z niepełnosprawnościami, specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i zdrowotnymi mogli w pełni uczestniczyć w życiu szkoły i środowiska;
3. Pracownik szkoły dba o to, aby uczniowie ci nie byli przez nikogo dyskryminowani w jakiegokolwiek formie.

§ 10.

Relacje uczeń - uczeń

1. Każdy uczeń ma prawo przebywać w bezpiecznym środowisku i być akceptowanym.
2. Wszyscy pracownicy chronią małych i zapewniają im bezpieczeństwo zarówno fizyczne jak i psychiczne.
3. Małoletni mają obowiązek podporządkowania się zasadom obowiązującym w placówce określonym w statucie oraz przyjętych kontraktach klasowych.
4. Uczniowie uznają prawo innych do akceptacji, szacunku i tożsamości bez względu na pochodzenie narodowe, etniczne, kulturowe, religijne czy światopoglądowe oraz płeć, wiek, cechy fizyczne, niepełnosprawności. Nie dyskryminują swym zachowaniem, postępowaniem i wypowiedziami żadnej z osób oraz nie naruszają ich godności osobistej.
5. Małoletni dbają o kulturę wypowiedzi oraz komunikacji wzajemnej z zastosowaniem zwrotów grzecznościowych. Nie pozwala się im na posługiwanie się wulgaryzmami.
6. Uczniowie szanują siebie wzajemnie i okazują to w codziennych relacjach.
7. Małoletni mają prawo do wyrażania własnego zdania i emocji pod warunkiem, że nie naruszają one praw innych osób, a ich postępowanie jest wolne od przemocy i agresji.
8. Agresja i przemoc niezależnie od jej rodzaju nigdy nie może być przez nikogo akceptowana, stosowana, a wiedza o niej zatajana.
9. Uczniowie mają obowiązek zgłaszania nauczycielom, opiekunom lub innym pracownikom szkoły wszelkich przejawów łamania praw innego dziecka.
10. Uczniowie znają zasady bezpieczeństwa i wiedzą jak zachować się w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa własnego lub cudzego. Wiedzą u kogo w szkole mogą szukać pomocy.

11. Zachowanie niedozwolone w relacjach między małoletnimi to w szczególności: przemoc fizyczna, agresja słowna, niszczenie cudzej własności, wymuszenia, szantaż.

§ 11.

Prawa i obowiązki ucznia

1. Prawa i obowiązki ucznia, w tym zasady zachowania obowiązujące na terenie szkoły zapisane są w statucie szkoły.
2. Nauczyciele prowadząc z uczniami lekcje, zapoznają ich z prawami i obowiązkami oraz uczą zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach w życiu realnym i wirtualnym.
3. Prawa i obowiązki uczniów upowszechniane są w środowisku szkolnym.

§ 12.

1. Zasady bezpiecznych relacji z uczniami obowiązują wszystkich pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą.
2. Pracownik szkoły zobowiązany jest do zapewnienia uczniom, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają stosowną pomoc, zgodną z instrukcją jej udzielania.
3. Wychowawcy oddziałów zobowiązani są do przedstawienia uczniom Standardów Ochrony Małoletnich, które obowiązują w szkole i zapewnienia im, iż otrzymają odpowiednią pomoc.
4. W przypadku, kiedy pracownik szkoły zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją postępowania.
5. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

Rozdział VI

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 13.

W sytuacji gdy dziecko jest ofiarą przemocy domowej

1. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że dziecko jest krzywdzone przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą, pracownik ma

obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy/ pedagogowi/psychologowi/ dyrektorowi szkoły.

2. Wychowawca/pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, informują dyrekcję szkoły o wynikach ustalenia.
3. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia dyrektor wzywa pomoc medyczną, po wcześniejszym powiadomieniu rodziców.
4. Wychowawca/pedagog/psycholog wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
5. Pedagog/psycholog powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, wychowawcą i rodzicami. W opisie powinny znaleźć się w szczególności takie informacje jak: kogo dotyczy sytuacja, badany problem, ustalenia, podjęte kroki, osoby zaangażowane.
6. Jeśli z analizy sytuacji wyniknie konieczność podejmowania dodatkowych działań, dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy dziecku, z którym zapoznaje pracowników szkoły.
7. W skład zespołu interwencyjnego mogą wejść: pedagog, psycholog, wychowawca oraz inni członkowie mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
8. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia dziecka zgłosili jego opiekunowie, powołanie zespołu interwencyjnego jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające. Ze spotkania sporządzany jest protokół.
9. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu na podstawie uzyskanych informacji.
10. Plan pomocy dziecku zawiera wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - b) wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku;
 - c) zaproponowania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
11. Plan pomocy dziecku musi pozostawać w zgodzie z aktualnie obowiązującymi przepisami i musi zapewniać dziecku poczucie bezpieczeństwa oraz poszanowania jego godności.
12. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne oraz monitorują je.
13. Plan pomocy jest konsultowany z rodzicami w celu włączenia ich do współpracy.
14. W sytuacji, gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia dziecka jest rodzic/opiekun, wyłącza się go działań w celu ochrony dziecka przed dalszym krzywdzeniem bądź jego eskalacją.

15. Rozmowy i ustalenia prowadzone są z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym.
16. Jeśli dziecko jest krzywdzone przez oboje rodziców lub jest wychowywane przez jednego rodzica, który krzywdzi dziecko i nie można wskazać opiekuna, który zagwarantuje dziecku bezpieczeństwo, dyrektor szkoły nawiązuje współpracę z odpowiednimi instytucjami lub służbami, w celu zabezpieczenia dziecka.
17. Dyrektor informuje rodziców/opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno – opiekuńczy lub przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego - procedura „Niebieska Karta” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
18. Po poinformowaniu rodziców, dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
19. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji, do której zostało skierowane zawiadomienie.
20. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie

§ 14.

Procedura „NIEBIESKIE KARTY”

1. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy fizycznej lub psychicznej w sytuacji przemocy w rodzinie.
2. Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” (załącznik nr 6) w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
3. Jeżeli istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej wobec małoletniego, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
4. Osoba wszczynająca procedurę dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej i przeprowadza

rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej, a także, w miarę możliwości, z osobą stosującą przemoc.

5. Rozmowę z osobą doznającą przemocy domowej przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności oraz zapewniających bezpieczeństwo.
6. Osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się informacje w prostym, przejrzystym i przystępnym dla niej języku, z uwzględnieniem stanu i okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym.
7. W trakcie rozmowy z osobą stosującą przemoc domową informuje się ją w szczególności o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej oraz wskazuje na konieczność zmiany sposobu postępowania.
8. Jeżeli istnieje podejrzenie, że osobami stosującymi przemoc domową wobec małoletniego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania w ramach procedury przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej, lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego.
9. Działania z udziałem osób doznających przemocy domowej, przeprowadza się, w miarę możliwości, w obecności psychologa.
10. Jeżeli osoba objęta procedurą „Niebieskie Karty” nie włada językiem polskim w mowie i piśmie lub jest osobą głuchą lub niemą lub występują okoliczności, które mogą mieć wpływ na zdolność rozumienia i bycie rozumianym, członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej występują do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o zapewnienie udziału tłumacza w czynnościach z osobą objętą procedurą.
11. Jeżeli osobą doznającą przemocy domowej jest małoletni, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, a w przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 3 – osobie najbliższej lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego.
12. Formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie stosującej przemoc domową.
13. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.
14. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającego procedurę.

15. Formularz „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej.
16. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji, do której zostało skierowane zawiadomienie.

W sytuacji gdy dziecko jest krzywdzone przez pracownika szkoły

§ 15.

1. **Krzywdzenie** małoletniego przez pracownika może przybierać formę:
 - 1) Przeprowadzenie na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie się).
 - 2) Negatywne zachowanie względem małoletniego (np. ośmieszanie dziecka, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, ignorowanie problemów i potrzeb, nadmierna krytyka, zawstydzanie, oczekiwania nieadekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych małoletniego, oczernianie dziecka i jego rodziny).
2. Osoba podejrzewająca krzywdzenia dziecka w szkole zgłasza problem osobie odpowiedzialnej za Program Ochrony Małoletnich oraz dyrektorowi szkoły.

§ 16.

Przeprowadzenie na szkodę dziecka

1. Dyrektor szkoły lub osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu.
2. Dyrektor szkoły informuje podejrzanego o popełnione przestępstwo o obowiązku zawiadomienia policji lub prokuratury.
3. W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły, dyrektor niezwłocznie izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem pracy, ogólnymi przepisami prawa).
4. Małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem psychologa/pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy i innych specjalistów wg potrzeb.
5. Koordynator Standardów Ochrony Małoletnich sporządza notatkę służbową oraz opracowuje plan pomocy dziecku.

6. Dyrektor szkoły zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.
7. Dyrektor szkoły oraz osoby odpowiedzialne za Standardy Ochrony Małoletnich przeprowadzają osobno rozmowę:
 - 1) z dzieckiem, w celu wyjaśnienia sytuacji oraz zapewnienia mu wsparcia i poczucia bezpieczeństwa,
 - 2) z rodzicami/opiekunami, w celu poinformowania ich o zaistniałej sytuacji oraz przedstawiony jest im plan pomocy dziecku.
8. Zostają wdrożone zaplanowane działania. Sytuacja dziecka jest monitorowana.
9. Koordynator we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim przygotowują propozycję objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną, także we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub specjalistyczną, jeżeli zachodzi taka potrzeba.
10. Wdrożone działania zostają zakończone po uzyskaniu efektu.
11. Jeśli wdrożone działania nie przyniosą efektu z osobą krzywdzącą zostaje rozwiązana współpraca na podstawie Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.

§ 17.

Negatywne zachowania wobec dziecka

1. Dyrektor szkoły wraz z koordynatorem Programu Ochrony Małoletnich przeprowadzają rozmowę z pracownikiem szkoły na temat zdarzenia.
2. Dyrektor szkoły dyscyplinuje pracownika; w uzasadnionych przypadkach informuje o obowiązku zawiadomienia policji lub prokuratury.
3. Dyrektor wraz z koordynatorem Programu Ochrony Małoletnich przeprowadzają równoległe rozmowę z:
 - a) pokrzywdzonym dzieckiem w celu udzielenia mu wsparcia i zapewnienia bezpieczeństwa,
 - b) rodzicami/opiekunami dziecka w celu poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz ustalonym planie pomocy dziecku.
4. Placówka wdraża ustalone zasady działania oraz przeprowadza monitoring sytuacji.
5. Wdrożone działania zostają zakończone po uzyskaniu efektu.

6. Jeśli wdrożone działania nie przyniosą efektu z osobą krzywdzącą zostaje rozwiązana współpraca na podstawie Karty Nauczyciela lub Kodeksu Pracy.

§ 18.

W sytuacji gdy uczeń jest krzywdzony na terenie szkoły przez innego ucznia/uczniów – przemoc rówieśnicza:

1. W statucie są opracowane prawa i obowiązki uczniów, w tym zasady zachowania obowiązujące uczniów.
2. W ramach pracy wychowawczej zasady bezpiecznego zachowania omawia się kompleksowo na godzinach do dyspozycji wychowawcy, a także sytuacyjnie w miarę potrzeb.
3. Zachowania niedozwolone w relacjach między uczniami to w szczególności: przemoc fizyczna, agresja słowna, niszczenie cudzej własności, wymuszenia, szantaż, cyberprzemoc.
4. Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu.
5. Pracownik po powzięciu informacji i zawiadomieniu koordynatora i dyrektora oraz rodziców małoletniego, sporządza protokół interwencji.
6. W przypadku zgłoszenia pracownikowi szkoły przemocy rówieśniczej sprawa jest kierowana do pedagoga/psychologa szkolnego/wychowawcy.
7. Należy odizolować małoletniego pokrzywdzonego od krzywdzącego/krzywdzących i zadbać o ich bezpieczeństwo.
8. Z uczniem pokrzywdzonym pedagog/psycholog/wychowawca/dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę, udzielając mu wsparcia.
9. Z uczniem krzywdzącym pedagog/psycholog/wychowawca/dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę omawiającą jego zachowanie oraz informuje o konsekwencjach.
10. Pedagog/psycholog szkolny wspólnie z wychowawcą klasy powiadamiają rodziców/opiekunów prawnych dziecka krzywdzonego oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka krzywdzącego.
11. Dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny opracowujący plan pomocy dziecku krzywdzonemu oraz krzywdzącemu. Zespół zapoznaje z nim dyrektora oraz pracowników szkoły.
12. W przypadku braku współpracy rodziców, ucznia podejrzanego o krzywdzenie lub krzywdzącego małoletniego, ze szkołą – dyrektor we współpracy z koordynatorem,

podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).

13. Pracownicy szkoły wdrażają działania pomocowe i profilaktyczne i monitorują je.

§ 19.

1. Dyrektor oraz osoby przez niego upoważnione mogą złożyć do odpowiednich służb/instytucji zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, jeśli sytuacja wymaga natychmiastowych działań.
2. Dyrektor lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji dziecka/ucznia, mogą złożyć zawiadomienie do sądu opiekuńczego lub mogą wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”.
3. W sytuacji, gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia dziecka jest rodzic, wyłącza się go z działań, spotkań i ustaleń, jeśli to miałyby narazić dziecko na dalsze krzywdzenie. W takiej sytuacji rozmowy i ustalenia prowadzi się z drugim rodzicem.
4. W sytuacji, gdy rodzic/rodzice są potencjalnymi sprawcami krzywdzenia dziecka i nie można wskazać opiekuna, który zagwarantuje dziecku bezpieczeństwo, nawiązuje się współpracę z odpowiednimi służbami/instytucjami, by zabezpieczyć dziecko.

Rozdział VII

Zasady ustalenia planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia

§ 20.

Rozmowa z dzieckiem

1. Rozmowę z dzieckiem przeprowadza psycholog, pedagog szkolny/specjalny lub wychowawca w zależności od tego do kogo dziecko ma większe zaufanie.
2. Miejsce, w którym jest przeprowadzana rozmowa z dzieckiem powinno być bezpieczne i neutralne.
3. Na rozmowę z dzieckiem należy przeznaczyć odpowiednią ilość czasu, należy unikać presji czasu.
4. Rozmowa powinna przebiegać w bezpiecznej atmosferze.
5. Osoba prowadząca rozmowę musi wykazywać cierpliwość i zrozumienie.
6. Należy używać zrozumiałego języka, sporządzić notatkę z rozmowy, w której będą zawarte słowa dziecka.

7. Ocena poziomu bezpieczeństwa dziecka powstaje na podstawie analizy zebranych informacji oraz obserwacji funkcjonowania dziecka. Dokonywana jest na podstawie rozmowy z dzieckiem oraz innymi osobami, z których wynika jakich form przemocy dziecko doznało, jak często, o jakim nasileniu i kto jest sprawcą ujawnionej przemocy.

§ 21.

Rozmowa z rodzicem/opiekunem oraz podjęcie działań

1. Dyrektor szkoły, psycholog, pedagog szkolny/specjalny lub wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicem, który nie stosuje przemocy. Informuje go o otrzymanym zgłoszeniu dotyczącym podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka i zobowiązuje do podjęcia właściwych działań, mających zagwarantować bezpieczeństwo dziecka oraz współpracy na rzecz dziecka.
2. Każdy nauczyciel po otrzymaniu informacji podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka ma obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” (procedura jest uruchamiana gdy zachodzi podejrzenie stosowania przemocy wobec dziecka).
3. Dyrektor szkoły składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, gdy rodzina dopuszcza się poważnych zaniedbań wobec dziecka oraz odmawia współpracy ze szkołą.
4. Dyrektor szkoły powołuje zespół ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej, który opracowuje plan wielospecjalistycznego wsparcia dla dziecka i jego rodziny.

§ 22.

Opracowanie planu wsparcia

1. Podjęcie przez szkołę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i wsparcia, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji.
2. Określenie celu oferowanego wsparcia na podstawie diagnozy sytuacji dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.
3. Określenie form wsparcia, jakie może zaoferować szkoła.
4. W razie potrzeby, ustalenie planu współpracy z instytucjami zewnętrznymi.
5. Udzielenie systematycznej lub okresowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej, wynikającej z potrzeb ucznia i jego rodziny.
6. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz wzmacnianie własnej wartości dziecka.

7. Przedstawieni rodzicom/opiekunom planu pomocy oraz zalecenie współpracy w jego realizacji.
8. W przypadku gdy jest podejrzenie stosowania przemocy wobec dziecka uruchomienie stosownych procedur.

Rozdział VIII

Zasady bezpiecznego korzystania z mediów elektronicznych i Internetu na terenie szkoły

§ 23.

1. Szkoła zapewnia nauczycielom dostęp do Internetu po wdrożeniu i zaktualizowaniu systemu oraz oprogramowania zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz wirusami, w tym oprogramowanie filtrujące treści.
2. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju zapewniając dzieciom dostęp do internetu podczas planowych zajęć poprzez Ogólnopolską Sieć Edukacyjną.
3. Dyrektor szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za utrzymanie i monitorowanie bezpieczeństwa w sieci. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci jest administrator pracowni komputerowej.
4. Inspektor Ochrony Danych Osobowych prowadzi dla pracowników szkolenia, w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu oraz przetwarzania danych osobowych.
5. Uczniowie korzystają na lekcji z Internetu wyłącznie pod nadzorem i opieką nauczyciela.
6. Małoletni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli.
7. Poza lekcjami uczniowie korzystają z telefonów i innych urządzeń z dostępem do sieci Internet zgodnie z regulaminem korzystania z tych urządzeń obowiązującym na terenie szkoły.
8. Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu na swojej stronie internetowej, poprzez informacje przekazywane przez e-dziennik.
9. Nauczyciel prowadzący zajęcia ma obowiązek okresowego informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

10. W szkole podejmuje się działania profilaktyczne uwzględniające problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci internetowej i cyberprzemocą.
11. Na terenie szkoły niedopuszczalne jest udostępnianie uczniom komputerów z dostępem do Internetu bez nadzoru nauczyciela.
12. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej przeciwko małoletniemu cyberprzemocy, pracownicy szkoły niezwłocznie reagują:
 - 1) zgłaszają problem: dyrektorowi szkoły, psychologowi, pedagogowi szkolnemu, wychowawcy,
 - 2) wyjaśniają zdarzenie i ewentualnie ustalają sprawcę,
 - 3) przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym uczniem, zapewniając mu wsparcie psychologiczne,
 - 4) przeprowadzają rozmowę ze sprawcą, ustalają okoliczności zajścia i zobowiązują do usunięcia materiałów z sieci,
 - 5) powiadamiają rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu,
 - 6) powiadamiają rodziców sprawcy o zajściu,
 - 7) sporządzają protokół interwencji.
 - 8) po ocenie sytuacji, jeżeli zachodzi potrzeba, dyrektor powiadamia organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
 - 9) dyrektor niezwłocznie powołuje zespół ds. pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla:
 - a) pokrzywdzonego małoletniego,
 - b) małoletniego będącego sprawcą,
 - c) podejmuje współpracę z rodzicami dzieci,
 - d) podejmuje współpracę z instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
 - 10) W przypadku braku współpracy ze strony rodziców małoletniego dziecka podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, dyrektor szkoły, psycholog/pedagog szkolny, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny),
 - 11) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznany, koordynator informuje rodziców poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji.
 - 12) Dyrektor szkoły zleca działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem dzieci w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

Rozdział IX

§ 24.

Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych).
2. Pracownik szkoły mają obowiązek zachowania w tajemnicy:
 - 1) dane osobowe, które przetwarza,
 - 2) sposoby zabezpieczania danych osobowych przed dostępem osób nieuprawnionych.
3. Dane osobowe ucznia udostępniane są wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępniania tych danych w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym/grupie roboczej zespołu interdyscyplinarnego, powołanych w trybie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 25.

Zasady ochrony wizerunku małoletnich

1. W szkole, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia się ochronę wizerunku dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi.
2. Rodzice muszą być poinformowani do czego i w jakiej formie, szkoła będzie wykorzystywać wizerunek ucznia i jak te dane będą przechowywane.
3. Rodzice muszą wyrazić pisemną zgodę na przetwarzanie wizerunku dziecka. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać informację, gdzie zostanie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (na przykład: że zostanie umieszczony na stronie internetowej szkoły w celach promocyjnych).

4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
5. W sytuacjach, w których rodzice lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości rejestrują wizerunek dzieci do prywatnego użytku, informuje się na początku każdego z wydarzeń o tym, że wymagana jest zgoda rodziców dzieci.
6. Pracownikom szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i innym nieupoważnionym osobom utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica dziecka oraz bez zgody dyrekcji szkoły.
7. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik szkoły może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
8. Upublicznienie przez pracownika szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
9. Przed utrwaleniem wizerunku ucznia należy poinformować rodziców/opiekunów o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (takie informacje powinna zawierać pisemna zgoda, o której mowa w pkt. 8). Wizerunek dziecka za zgodą rodziców może być wykorzystywany wyłącznie w celu promowania działalności szkoły lub propagowania osiągnięć uczniów.
10. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku ucznia:
 - 1) unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi ucznia z imienia i nazwiska, jeśli konieczne jest podpisanie ucznia używamy tylko imienia,
 - 2) nie ujawnianie jakichkolwiek informacji wrażliwych o uczniu dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem ucznia (np. w przypadku zbiórek indywidualnych organizowanych przez naszą szkołę),
 - 3) nie publikowanie zdjęć uczniów, którzy są już absolwentami szkoły, jeśli ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu ze szkoły,

- 4) wszystkie podejrzania i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków uczniów należy rejestrować i zgłaszać dyrektorowi szkoły, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa uczniów,
11. Rejestrowanie wizerunków małoletnich do prywatnego użytku w sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:
 - 1) szkoła jako Organizator, informuje, że zorganizowana przez nie impreza ma charakter publicznie otwarty i w trakcie jej trwania nie mają zastosowania przepisy: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), (Dz.U. UE L 119, s. 1 – RODO) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2509 ze zm.).
 - 2) wykonywanie, publikowanie i udostępnianie zdjęć lub nagrań wykonanych przez uczestników uroczystości odbywa się na ich własną odpowiedzialność i świadomość konsekwencji wynikających z rozpowszechniania wizerunku innych osób bez ich zgody,
 - 3) w trakcie uroczystości mogą być wykonywane przez Organizatora zdjęcia lub nagrania dokumentujące wydarzenie zgodnie z art. 81 ust. 2 pkt. 2 ustawy z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Materiały te mogą być publikowane na stronie internetowej szkoły oraz w lokalnej prasie.
12. Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media:
 - 1) jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrektora szkoły. W takiej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci:
 - 2) uzyskujemy informację o:
 - a) imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
 - b) uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
 - c) podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

- 3) pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody dyrekcji,
- 4) pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego, zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana,
- 5) w celu realizacji materiału medialnego dyrektor szkoły może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń szkoły dla potrzeb nagrania, podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie placówki dzieci.

§ 26.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka

1. Jeśli uczniowie, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, szkoła zobowiązana jest respektować ich decyzję.
2. Z wyprzedzeniem należy ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi i uczniami, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmiemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

§ 27.

Przechowywanie zdjęć i nagrań:

1. Materiały zawierające wizerunek uczniów należy przechowywać w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:
 - 1) nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez szkołę,
 - 2) nośniki są przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez szkołę w polityce ochrony danych osobowych,

- 3) nie należy przechowywać materiałów elektronicznych zawierających wizerunki uczniów na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).

Rozdział X

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy

§ 28.

1. W szkole podejmuje się działania profilaktyczne uwzględniające problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci internetowej i cyberprzemocą.
2. Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu na swojej stronie internetowej oraz poprzez informacje przekazywane poprzez e-dziennik.
3. Młodoletni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli.
4. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju zapewniając dzieciom dostęp do internetu podczas planowych zajęć poprzez Ogólnopolską Sieć Edukacyjną.
5. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci jest administrator pracowni komputerowej.
6. Nauczyciel prowadzący zajęcia ma obowiązek okresowego informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu.
7. W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:
 - a) zgłaszają problem koordynatorowi,
 - b) wyjaśniają zdarzenie i ewentualnie ustalają sprawcę,
 - c) przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym uczniem, zapewniając mu wsparcie psychologiczne,
 - d) przeprowadzają rozmowę ze sprawcą, ustalają okoliczności zajścia i zobowiązują do usunięcia materiałów z sieci,
 - e) powiadamiają rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu,
 - f) powiadamiają rodziców sprawcy o zajściu,

- g) sporządzają protokół interwencji.
8. Zespół nauczycieli i specjalistów udziela pomocy psychologiczno- pedagogicznej pokrzywdzonemu małoletniemu (a także małoletniemu będącym sprawcą) we współpracy z rodzicami ww. małoletnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
9. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców małoletniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, koordynator i dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny).
10. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan, koordynator informuje rodziców poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji.

Rozdział XI

§ 29.

Zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich

- a) Dyrektor szkoły powołuje zespół, który opracowuje dokument „Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu”.
- b) Osoby odpowiedzialne za szkolenie pracowników szkoły w zakresie stosowania standardów to dyrektor/wicedyrektor szkoły i koordynator powołanego zespołu.
- c) Dyrektor szkoły w szczególności:
- 1) przekazuje informacje prawne oraz nadzoruje przestrzeganie ustalonych standardów;
 - 2) monitoruje przepływ informacji o standardach obowiązujących w szkole do rodziców, uczniów, pracowników;
 - 3) organizuje w miarę potrzeb i możliwości szkolenia z ekspertami zewnętrznymi.
- d) Koordynator w szczególności:
- 1) omawia i weryfikuje pragmatykę wdrażania standardów;
 - 2) szkoli pracowników szkoły, przygotowuje materiały szkoleniowe dla rodziców i uczniów
 - 3) aktualizuje informacje o standardach na stronie szkoły.
- e) Zasady przygotowania pracowników szkoły do stosowania standardów:

- 1) informacja o standardach obowiązujących w szkole oraz związanych z tym regulacjach prawnych – dostępna dla każdego pracownika szkoły na stronie szkoły, a także gabinecie pedagoga i psychologa szkolnego;
- 2) przed rozpoczęciem roku szkolnego organizowane jest szkolenie dotyczące standardów obowiązujących w szkole;
- 3) nowozatrudnieni pracownicy szkoleni w pierwszym tygodniu pracy;
- 4) dokumentowanie działań może się odbywać w szczególności poprzez ogłoszenie do nauczycieli przez e-dziennik (wydruk), przygotowanie listy obecności ze szkoleń, w przypadku indywidualnego instruktażu – zapis w dzienniku pedagoga/psychologa szkolnego.

§ 30.

Zasady zapoznania i udostępniania standardów uczniom i rodzicom

- a) Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu” jest dokumentem Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu” ogólnodostępnym dla uczniów oraz ich rodziców/opiekunów.
- b) Standardy obowiązujące w szkole są dostępne na stronie internetowej szkoły, pokoju nauczycielskim, gabinecie pedagoga i psychologa szkolnego.
- c) Uczniowie są informowani o standardach na godzinach wychowawczych w pierwszym miesiącu nauki.
- d) Rodzice są informowani o standardach na pierwszym zebraniu z wychowawcą w danym roku szkolnym.

§ 31.

Zasady aktualizacji oraz monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

1. Za monitorowanie realizacji Standardów Ochrony Małoletnich odpowiedzialny jest powołany przez dyrektora szkoły zespół. Zadaniem zespołu jest przeprowadzenie wśród pracowników szkoły oraz rodziców ankiety monitorującej poziom realizacji standardów.
2. Ankiety przeprowadza się 1 raz w roku, najpóźniej do końca roku szkolnego.
3. W ankiecie pracownicy szkoły i rodzice mogą proponować zmiany do Standardów Ochrony Małoletnich lub wskazać naruszenia standardów w szkole.
4. Osoby odpowiedzialne opracowują ankiety i przekazują dyrektorowi raport z monitoringu.

5. Dyrektor szkoły, w porozumieniu z Radą Pedagogiczną oraz po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom szkoły oraz rodzicom uczniów.

§ 32.

Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest w gabinecie dyrektora szkoły/pedagoga szkolnego, zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych.

Rozdział XII

Postanowienia końcowe

§ 33.

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, uczniów i ich opiekunów, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, jak również poinformowanie rodziców uczniów za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

Rozdział XIII

Procedura postępowania - agresywne zachowania ucznia w szkole lub przypadki tzw. fali

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek wystąpienia na jej terenie zachowań agresywnych, tj. agresji fizycznej i agresji słownej ucznia wobec ucznia lub wobec nauczyciela.

Osoby odpowiedzialne

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych krokach decyduje dyrektor szkoły, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog/psycholog szkolny. Czynnościami podejmowanymi w trakcie realizacji procedury kieruje dyrektor szkoły, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

Sposoby postępowania

1. Agresja fizyczna

- 1) Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie zaistniałej sytuacji.
- 2) Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany, jest przerwanie tego zachowania.
- 3) Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom zdarzenia, że nie wyraża zgody na takie zachowanie.
- 4) Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o rozdzielenie agresywnych (bijących się) uczniów i uniemożliwienie im dalszego kontaktu.
- 5) W przypadku zagrożenia życia (gdy osoba poszkodowana jest nieprzytomna), dyrektor szkoły, pedagog/psycholog szkolny wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
- 6) Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
- 7) Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice/opiekunowie prawni poszkodowanego.
- 8) Pedagog/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
- 9) Pedagog/psycholog szkolny udziela specjalistycznej pomocy poszkodowanemu uczniowi oraz wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach.
- 10) Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami zdarzenia, wyjaśnić im pojęcia: emocje, agresja, przemoc, przypomnieć normy postępowania i sposoby reagowania.
- 11) Należy ustalić działania w podobnych przypadkach oraz zweryfikować stosowane w szkole narzędzia i metody pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej.
- 12) W przypadku przeprowadzenia przez agresora kolejnych ataków – z widocznymi skutkami pobicia – szkoła kieruje sprawę na policję, od której postępowania zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie i/lub regulaminie szkoły.

2. Agresja słowna

- 1) Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie zaistniałej sytuacji.
- 2) Należy powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora, pedagoga/psychologa szkolnego.
- 3) Wychowawca, pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia.
- 4) Rozmowy z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
- 5) Wychowawca, pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowy ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, uzgadnia wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
- 6) O zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.
- 7) Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy specjalistycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy radzić sobie w podobnych sytuacjach.
- 8) Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami zdarzenia, wyjaśnić im pojęcia: emocje, agresja, przemoc, przypomnieć normy postępowania i sposoby reagowania.
- 9) W poważnych przypadkach, np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego, powiadamiana jest policja.
- 10) Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.
- 11) Należy zweryfikować stosowane w szkole narzędzia i metody pracy wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej.

Rozdział XIV

Procedura postępowania - dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia – pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

- treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły,
 - treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.
1. W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w internecie lub w komputerze dziecka.
 2. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.
 3. Jeśli treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, rozwiązanie leży po stronie szkoły.
 4. Jeśli treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły należy rozważyć zgłoszenie incydentu policji oraz poinformować o nim serwis Dyżurnet (dyzurnet.pl).

Identyfikacja sprawcy(-ów)

1. W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody.
2. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca treści – np. pornograficznych – oraz osoby, które udostępniły je dziecku. Często są nimi rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów.
3. Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców/prawnych opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

1. W przypadku udostępniania przez ucznia treści opisanych wcześniej jako szkodliwe nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań.

2. Działania szkoły powinny koncentrować się jednak na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policji.

Działania wobec ofiar zdarzenia

1. Dzieci – ofiary i świadków zdarzenia – należy począwszy od pierwszego etapu interwencji otoczyć opieką psychologiczno – pedagogiczną.
2. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.
3. Należy koniecznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ofiary o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz osobami udzielającymi wsparcia.
4. W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki do niego doszło. Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsufwanie ich dziecku przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontaktów z osobami handlującymi narkotykami czy udziału w procesie rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

Aktywności wobec świadków

1. W przypadku gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie czy szkole – wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi

1. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka – niezwłocznie powiadomić policję.

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi:

1. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej.
2. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
5. **Telefony/kontakty alarmowe krajowe:** Zgłaszanie nielegalnych treści:
www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112 , policja 997

Rozdział XV

Procedura postępowania - naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych/wizerunku dziecka bądź pracownika szkoły

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

1. Zagrożenie polega na naruszeniu prywatności dziecka lub pracownika szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku dziecka albo pracownika szkoły.
2. Należy zwrócić uwagę, że podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem.
3. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary).
4. Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

1. **Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:**

- 1) Gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły czy klasy – uczniowie lub rodzice powinni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą lub osobą odpowiedzialną za koordynację działań związanych z bezpieczeństwem cyfrowym na terenie szkoły.
 - 2) W przypadku gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z *Kodeksem karnym* ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego).
 - 3) Istotne dla ścigania sprawcy jest uzyskanie dowodów potwierdzających, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.
2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:
- 1) W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS).
 - 2) Równoległe należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności – w działaniu tym powinna wspierać ucznia osoba dorosła.
 - 3) Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w internecie.
 - 4) Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody, musi odbywać się za zgodą policji (o ile została powiadomiona).
 - 5) Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia. O czynach niezgodnych z prawem należy powiadomić policję.
3. **Identyfikacja sprawcy(-ów):**
- 1) W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, należy

je zabezpieczyć i przekazać policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja.

- 2) W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła powinna dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

4. Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły:

- 1) Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał.
- 2) Jednym z elementów takich działań powinno być zadośćuczynienie osobie poszkodowanej.
- 3) Celem tych działań powinno być nie tylko nabycie przez ucznia odpowiedniej wiedzy na temat wagi poszanowania prywatności w codziennym życiu, ale trwała zmiana jego postawy na prezentującą szacunek wobec cudzego wizerunku i prywatności.
- 4) Działania takie szkoła powinna podjąć niezależnie od powiadomienia policji/sądu rodzinnego.
- 5) Dyrekcja szkoły powinna podjąć decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinie wychowawcy i pedagoga.
- 6) Dobrym rozwiązaniem jest uzyskanie interpretacji prawnej radcy prawnego.

5. Działania wobec ofiar zdarzenia:

- 1) Nieletnią ofiarę incydentu należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – opieką psychologiczną – pedagogiczną (jeśli jest taka potrzeba) i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).
- 2) Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła powinna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

Działania wobec świadków:

1. Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające

uwagę na negatywną ocenę narażania na uszczerbek wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi – oraz odpowiedzialność prawną.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi:

1. Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice ucznia powinni o tym powiadomić policję.

Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi:

1. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

Rozdział XVI

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia wewnętrznego, związanego z zachowaniami uczniów o charakterze seksualnym.

Osoby odpowiedzialne

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Sposób postępowania

1. Powiadomienie przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły wychowawcy klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole (gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych innego ucznia, konieczne jest zapewnienie mu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnej przemocy/odwetu);
2. Przeprowadzenie przez wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego rozmowy z uczniem oraz poinformowanie o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia;

3. Zobowiązanie rodziców przez wychowawcę lub pedagoga/psychologa szkolnego do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz ustalenie z nimi dalszego postępowania, w przypadku gdy rozmowa z uczniem okazuje się niewystarczająca do zmiany jego zachowania;
4. W sytuacji, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, a szkoła wykorzystała dostępne jej metody oddziaływań i zachowanie ucznia nie zmienia się, pisemne powiadomienie przez dyrektora szkoły wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego oraz wydziału ds. nieletnich policji;
5. Powiadomienie przez pedagoga/psychologa szkolnego, w porozumieniu z dyrektorem, najbliższej jednostki policji (po uprzednim zawiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów prawnych ucznia), w przypadku, gdy zachowanie ucznia świadczy o możliwości popełnienia przez niego przestępstwa (np. gwałtu); sporządzenie notatki służbowej na temat całego zdarzenia przez pedagoga/psychologa szkolnego.

Rozdział XVII

Procedura postępowania w przypadku zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu ofiarą czynu karalnego

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole w przypadku zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego oraz udzielenie pomocy uczniowi – ofierze czynu karalnego.

Osoby odpowiedzialne

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Podstawy uruchomienia działań

Sytuacja, w której uczeń stał się ofiarą czynu karalnego zabronionego przez *Ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich*.

Sposób postępowania

1. Osoba, która była świadkiem popełnienia czynu karalnego lub dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń;
2. Świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły;
3. Obowiązkiem dyrektora szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych ucznia – ofiary czynu karalnego;
4. Dyrektor szkoły winien niezwłocznie wezwać policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia;
5. Ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne.

Rozdział XVIII

Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu sprawcą czynu karalnego

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole w przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielenie pomocy uczniowi – sprawcy czynu karalnego.

Osoby odpowiedzialne

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły, a w przypadku ich nieobecności – osoba upoważniona przez nich.

Podstawy uruchomienia działań

1. Przypadek może dotyczyć ucznia, który dopuścił się czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończył lat 17, bądź ucznia, który nie ukończył 18. r.ż., wówczas zastosowanie mają przepisy zawarte w *Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.*, Dz.U. 1982., Nr 35, poz. 228, z późn. zm.
2. Przypadek może dotyczyć ucznia pełnoletniego (po 18. r.ż.), który popełnił czyn karalny, wówczas podlega on przepisom prawa ogólnie przyjętym wobec osób dorosłych.

Sposób postępowania

1. Osoba, która była świadkiem popełnienia czynu karalnego lub dostrzegła zagrożenie, zobowiązana jest do powiadomienia dyrektora szkoły;
2. Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia;
3. W przypadku, gdy sprawcą jest małoletni/niepełnoletni uczeń danej szkoły przebywający na jej terenie, wyznaczone przez dyrektora osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi/psychologowi szkolnemu pod opiekę;
4. Dyrektor szkoły zobowiązany jest powiadomić rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji;
5. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy sprawca jest pełnoletni bądź nie jest uczniem szkoły; do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.
6. Dyrektor szkoły nie ma prawa przeprowadzać czynności zarezerwowanych dla policji (np. przesłuchiwanie, przeszukiwanie).

Rozdział XIX

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia prostytucji

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia wewnętrznego, związanego z prostytucją w szkole lub wśród uczniów.

Osoby odpowiedzialne

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Sposób postępowania

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności noszących znamiona prostytucji, powiadomienie o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły przez nauczyciela przyjmującego zgłoszenie;

2. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, wezwanie do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia;
3. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z rodzicami/ opiekunami prawnymi oraz z uczniem w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, zaś rodziców/opiekunów prawnych – bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad jego zachowaniem (w toku interwencji profilaktycznej ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki i udział ucznia w programie terapeutycznym);
4. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pisemne powiadomienie przez dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji sądu rodzinnego lub policji (specjalisty ds. nieletnich);
5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, powiadomienie przez dyrektora szkoły sądu rodzinnego lub policji (dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji);
6. Ustalenie przez dyrektora szkoły, w porozumieniu z rodzicami/ prawnymi opiekunami dalszych działań z udziałem psychologa w celu zapewnienia opieki uczniowi, który świadomie lub nie dopuścił się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

Rozdział XX

Procedura reagowania na cyberprzemoc

Podstawy prawne uruchomienia procedury:

1. *Kodeks karny*: art.190 § 1–2, art. 190a § 1–3, art. 212 § 1–2, art. 256, art. 267 § 1–4, art. 268a.
2. Statut szkoły, regulamin szkoły.

3. Niektóre akty cyberprzemocy stanowiące naruszenie prawa mogą być ścigane na wniosek pokrzywdzonego (w przypadku dzieci do 18. r.ż. na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych). Są to:
 - groźba karalna (art. 190 *Kodeksu karnego* – dalej kk),
 - zmuszanie groźbą do określonego działania (art. 191 kk), uporczywe nękanie – stalking (art. 190a kk),
 - naruszenie wizerunku (art. 23 i 24 *Kodeksu cywilnego*),
 - zniesławienie/znieważenie (art. 216 i 212 kk), włamanie (art. 267 i 268a kk).
4. Czyny karalne ścigane z urzędu powinny być niezwłocznie zgłoszone na policję lub do prokuratury. Dotyczy to sytuacji takich jak rozpowszechnianie zdjęć lub filmów z udziałem osoby nieletniej, mających cechy pornograficzne, czy publikowanie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie nieletnich (art. 202 kk).

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

1. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjno-komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych.
2. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, media społecznościowe, grupy dyskusyjne, SMS i MMS.

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:

- 1) Akt cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele).
- 2) W każdym przypadku należy ze spokojem wysłuchać osoby zgłaszającej i okazać jej wsparcie, trzeba podziękować jej za zaufanie i zgłoszenie tej sprawy.

- 3) Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania, przede wszystkim należy okazać wsparcie – z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Trzeba potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją.
- 4) Rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność.
- 5) Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktyimizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do gabinetu dyrektora).
- 6) Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, najpierw warto poprosić o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. jej strachu przed posądzeniem o donosicielstwo, obawy o własne bezpieczeństwo).
- 7) W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba określić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność).
- 8) Realizując procedurę, należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływanie uczniów z lekcji, konfrontowanie ofiary i sprawcy, niewspółmierna kara, wytykanie palcami itd.
- 9) Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu niedopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań).

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:

1. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń itd.).
2. W trakcie zbierania materiałów trzeba zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.

Identyfikacja sprawcy(-ów):

1. Identyfikacja sprawcy(-ów) często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikiem rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą – oraz analizie zebranych materiałów.
2. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niej cyberprzemoc.
3. Jeśli ustalenie sprawcy wydaje się niemożliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest konieczne, należy skontaktować się z policją.

4. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18. r.ż. (art. 202 § 3 kk).

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły:

1. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadośćuczynienia ofiarom cyberprzemocy).
2. Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m.in. w statucie, kontrakcie, regulaminie).
3. Szkoła może stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy. Warto jednak rozszerzyć katalog dostępnych środków, np. o czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej w czasie wolnym i przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (np. PSP, MP3) itp.
4. W sytuacji, gdy sprawca jest nieznanym, podstawowe działanie polega na przerwaniu aktu cyberprzemocy (zawiadomieniu administratora serwisu w celu usunięcia materiału po wcześniejszym zabezpieczeniu dowodów), zapewnieniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej poszkodowanemu oraz wsparciu rodziców poszkodowanego ucznia w ewentualnym zgłoszeniu sprawy policji.

Działania wobec ofiar zdarzenia:

1. W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i otoczona opieką dorosłych. Na poczucie bezpieczeństwa dziecka wpływa fakt, że wie ono, iż szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu.
2. Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy – należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego, a także podkreślić, że dobrze zrobił, ujawniając sytuację. Należy okazać zrozumienie dla jego uczuć, w tym trudności z ujawnieniem okoliczności wydarzenia, strachu, wstydu. Trzeba podkreślić, że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną uruchomione odpowiednie procedury interwencyjne. Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła, i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo.

3. Należy pomóc ofierze (rodzicom/opiekunom prawnym) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), omówić strategię postępowania wobec sprawcy (np. zerwanie kontaktu ze sprawcą, niepodejmowanie agresywnej konfrontacji itp.), zadbać o podstawowe zasady bezpieczeństwa online (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych, kształtowanie własnego wizerunku itd.).
4. Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zamknięcia procedury. Warto monitorować sytuację, czuwać nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnieniu incydentu cyberprzemocy.
5. W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka – mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga, powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom.
6. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy policji.

Działania wobec świadków:

1. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc.
2. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię wobec ich uczuć – obawy przed posądzeniem o donosicielstwo, strachu przed staniem się kolejną ofiarą sprawcy itp.

Współpraca z policją i sądami rodzinnymi:

1. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego – procedura powinna umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły.

2. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje wobec sprawcy wynikające ze statutu i/lub regulaminu) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).
3. Kontakt z policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich).
4. Za zgłoszenie odpowiada dyrektor szkoły.

Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi:

1. Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
2. Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 *Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną* (t.j. Dz.U. 2020, poz. 344).

Telefony alarmowe krajowe i lokalne:

- Dziecięcy Telefon Zaufania
- telefon rzecznika praw dziecka: 800 12 12 12
- telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://11611.pl/>
- telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 800 100 100, <https://800100100.pl/>
- Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl dyzurnet@dyzurnet.pl

Procedura reakcji na zagrożenie bezpieczeństwa cyfrowego

1. Rozmowa uczestnika zdarzenia z dyrektorem szkoły.
2. Powiadomienie rodziców/opiekunów poszkodowanego dziecka.
3. Działania wychowawcze i wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy.
4. Powiadomienie policji/sądu rodzinnego w przypadku naruszenia prawa.
5. Udzielenie uczestnikom zdarzenia wsparcia psychologicznego

Rozdział XXI

**Procedury postępowania w przypadku rozpowszechniania przez ucznia pornografii
w szkole**

Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów na wypadek zagrożenia wewnętrznego, związanego z rozpowszechnianiem materiałów o charakterze pornograficznym.

Osoby odpowiedzialne

Dyrektor lub wicedyrektor szkoły; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.

Sposób postępowania

1. W przypadku otrzymania przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie lub szkole bezzwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu;
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, zapewnienie mu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji związanych z przemocą skierowaną wobec tego ucznia ze strony sprawców zdarzenia;
3. Przekazanie przez dyrektora pracownikom szkoły informacji o stwierdzonym zagrożeniu bez wskazywania konkretnego ucznia;
4. Podjęcie przez wychowawcę klasy i pedagoga/psychologa szkolnego działań profilaktycznych wśród uczniów w celu omówienia zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym, oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań;
5. Wezwanie przez dyrektora do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne;
6. Przeprowadzenie przez wychowawcę lub pedagoga, psychologa szkolnego rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

Załącznik nr 1

Oświadczenie o zapoznaniu się nauczycieli ze Standardami Ochrony Małoletnich

Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu

Ja niżej podpisany(-a) oświadczam, że zapoznałem(-am) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Liceum Ogólnokształcącym im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu.

.....
(data, podpis)

Załącznik nr 2

Małogoszcz, dnia

Notatka służbowa

Strona 55 z 70

dotyczy ucznia

imię i nazwisko, klasa

w dniu otrzymałam(-em) * następujące informacje/zauważyłam(am)*
następujące objawy, na podstawie których można podejrzewać krzywdzenie dziecka:

.....
.....
.....

Opis sytuacji / zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podjęte działania:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

czytelny podpis

*właściwe podkreślić

Załącznik nr 3

Małogoszcz, dnia

.....

Dotyczy ucznia

imię i nazwisko, klasa

Sposób zgłoszenia:

.....

Data przyjęcia zgłoszenia:

.....

Osoby uczestniczące:

.....

.....

.....

Zastosowane środki wychowawcze, dyscyplinarne, rekomendacje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Plan działania (plan pomocy dziecku / środki zaradcze):

.....

.....

.....

.....

.....

podpisy:

.....

.....

Małogoszcz

Załącznik nr 4

Wnioskodawca:

imię i nazwisko lub nazwa instytucji

reprezentowana przez

adres do korespondencji

Uczestnicy postępowania:

imiona i nazwisko rodziców

adres zamieszkania

imię i nazwisko dziecka, data urodzenia

Sąd Rejonowy w

Wydział Rodzinny i Nieletnich

(właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka)

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA / RODZINY

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego (imię i nazwisko dziecka, data urodzenia) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Opis sytuacji zagrożenia dobra dziecka

Mając powyższe fakty na uwadze, można przypuszczać, że dobro małoletniego jest zagrożone, a rodzice nie wykonują właściwie władzy rodzicielskiej.

Dlatego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego i ewentualne wsparcie rodziców jest uzasadniony.

W przypadku konieczności przesłuchania osób związanych ze sprawą (psychologa, pedagoga, wychowawcy itp.) podaję informacje do kontaktu: imię i nazwisko, telefon, e-mail

podpis osoby wnioskującej

Załącznik nr 5

Monitorowanie i weryfikowanie procedur ochrony małoletnich – badanie ankietowe

Zaznacz właściwą odpowiedź:

1. Czy znasz procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?

Tak Nie wszystkie Nie

2. Czy stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem?

Tak Nie

3. W przypadku stosowania procedur, zaznacz, czy były skuteczne:

Tak Nie wszystkie Nie

4. Czy byłeś świadkiem lub miałeś informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?

Tak Nie

5. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, zaznacz, czy podjąłeś interwencję:

Tak Nie

Jeśli tak, to jak przebiegała interwencja

.....
.....
.....

6. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach:

.....
.....
.....
.....

7. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur

.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

.....
(miejsowość, data)

Liceum Ogólnokształcące
im. Bohaterów Powstania Styczniowego w Małogoszczu
ul. 11 Listopada 14B, 28-366 Małogoszcz

**„NIEBIESKA KARTA – A” W ZWIĄZKU Z POWIĘCIEM UZASADNIONEGO
PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ LUB W WYNIKU
ZGŁOSZENIA PRZEZ ŚWIADKA PRZEMOCY DOMOWEJ USTALA SIĘ, CO
NASTĘPUJE:**

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (TAK/NIE)			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL			
Nazwa i adres miejsca pracy/nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			

Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj realizacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

.....

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Małoletni (TAK/NIE)		
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL		
Adres miejsca zamieszkania		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj realizacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	Wobec osoby 1 doznającej przemocy	Wobec osoby 2 doznającej przemocy	Wobec osoby 3 doznającej przemocy	Wobec osoby 1 doznającej przemocy	Wobec osoby 2 doznającej przemocy	Wobec osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna (bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnienie, inne)						
Przemoc psychiczna (izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie, inne)						
Przemoc seksualna (zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne)						
Przemoc ekonomiczna (niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demołowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej (wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej						

zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne)						
Inne (zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wnoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOŚLA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”?

1. tak (kiedy?gdzie?)

2. nie
3. nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

4. tak
5. nie
6. nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BRONĀ PALNĄ?

2. tak
3. nie
4. nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

12. ustalono – wypełnij tabelę
13. nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
PESEL			
Adres miejsca zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			

Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj realizacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, partner, byli partner, córka, pasierb, matka, teść)

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

DZIAŁANIE		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.) na podstawie art. 244 ustawy z dnia		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

DZIAŁANIA	Osoba 1	Osoba 2	Osoba 3
-----------	---------	---------	---------

	doznająca przemocy	doznająca przemocy	doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
 .
 imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza,
podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

„NIEBIESKA KARTA – B” INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskiej Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

CO TO JEST PRZEMOC DOMOWA?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

KTO MOŻE BYĆ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ?

- a) mąż, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej mąż oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

NAJCZĘSTSZE FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne. Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne. Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na **numer alarmowy 112**. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- Ośrodki pomocy społecznej – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- Powiatowe centra pomocy rodzinie – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przemocą – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- Sądy opiekuńcze – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- Placówki ochrony zdrowia – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

**WYKAZ PLACÓWEK FUNKCJONUJĄCYCH NA TWOIM TERENIE,
UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM
PRZEMOCY DOMOWEJ**

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail
1	Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej	28-366 Małogoszcz ul. Jaszowskiego 3a / 12	41 385 53 86	malogoszcz_mgops@poczta.onet.pl
2	Punkt Informacyjno - Konsultacyjny przy MGOPS w Małogoszczu	ul. Jaszowskiego 3 28-366 Małogoszcz	41 385 53 86	<u>malogoszcz_mgops@poczta.onet.pl</u>
3	Punkt Konsultacyjno- Informacyjny ds. Uzależnień w Jędrzejowie	28-300 Jędrzejów, ul. 11-go Listopada 26 (II piętro)	663 347 448	-----
4	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie	28-300 Jędrzejów ul. Okrzei 49B	41 3863600	-----

MOŻESZ ZADZWONIĆ DO:

- 4) **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** tel. **800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18.00 –22.00 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18.00 – 22.00 w języku rosyjskim.
- 5) **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17.00 –21.00) oraz tel. **800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18.00 –22.00).
- 6) **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- 7) **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym** tel. **+48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- 8) **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9.30 do 15.30, od godz. 15.30 do 9.30 włączony jest automat)

Załącznik nr 7

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich

L.p.	Imię i nazwisko małoletniego, klasa	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis dyrektora
1.							
2.							
3.							
4.							